

kvalitet ustvarjanja Kristine Krhin: dobro poznavanje abstraktne likovne govorice, duhovita risba, poigravanje s svetlobo in temo, nežnost in karakternost obrazov ter avtorsko nadgrajevanje besedila z vizualno karakterizacijo posameznih likov, z ustvarjanjem ambienta, z barvno ter svetlobno simboliko.

Ob koncu naj še enkrat poudarim, da ogled originalnih listov ilustracij omogoča gledalcu ne samo razumeti ustvarjalni postopek nastajanja slikanice, temveč tudi srečanje z likovnimi kvalitetami, ki se v pomanjšani tiskani izdaji neizogibno izgubijo.

Tanja Mastnak

DESETNICA 2006 JANJI VIDMAR

23. maja so v prostorih Društva slovenskih pisateljev podelili že tretjo desetnico, nagrado, ki je namenjena širšemu priznanju ter uveljavljanju otroške in mladinske literature v stanovski organizaciji, literarnokritički stroki in javnosti. Pomenila bi naj tudi temelj oblikovanja bralnih navad pri mlajših bralcih. Za nagrado se z deli iz zadnjih treh let lahko potegujejo izključno člani DSP, ki pišejo v slovenščini. Nagrado v višini 50.000 SIT je tudi letos prispevala pokroviteljica Prešernova družba.

O nagradi je odločala žirija v sestavi: Jože Hudeček, Lenart Zajc, Dušan Merc, Polona Glavan in Slavko Pregl. V ožji izbor so uvrstili naslednje knjige: Majda Koren *Župcin Dnevnik*, Feri Lainšček *Lučka*, Miha Mazzini *Drevo glasov*, Janja Vidmar *Zoo*, Tone Pavček *S črko čez Krko*, Milan Petek *Zgodbe Sinjega ptiča*, Matjaž Pikalo *Samsara*, Andrej Rozman - Roza *Marela*, Marjan Tomšič *Kar je moje, je tudi tvoje* in Dim Zupan *Štirinajst in pol*.

Nagrado so dodelili romanu **Janje Vidmar**.

Utemeljitev nagrade:

Mladinska dela Janje Vidmar se uvrščajo v šest proznih književnih vrst; avtorica piše socialno-psihološke romane (*Baraba*, *Debeluška*, *Princeska z napako*, *V imenu ljubezni*, *Vsiljivka*, *Fantje iz gline*, *Zoo*), socialno-psihološke povesti (*Matic je kaznovan*, *Matic v bolnišnici*, *Moja Nina*, *Prijatelj*, *Senca poletja*, *Punce za znoret*, *Smetiščni dnevnik*, *Na vroči sceni*, *Aknožer*, *Super zvezda*), avanturistične realistične povesti (*Junaki petega razreda*, *Družčina iz šestega b*, *Moj prijatelj Arnold*, *Peklenske počitnice*), grozljivke (*Krvava legenda*, *Hiša groze*, *Stvor*, *Otok smrti*, *Obrazi*, *Izgubljena avtocesta*, *Furija*, *Klovn iz Strahovskega dola*), otroško kriminalko (*Potovanje groze*) in fantastične pripovedi (*Leteči krožnik na našem vrtu*, *Čudni vitez*, *Zgaga in mesto lutk*, *Zgaga in mačje oko*). Že raznolikost književnih vrst in žanrov pričča o avtoričinem izjemnem poznavanju sodobnih otrok in najstnikov, njihovega načina razmišljanja, izražanja, življenja.

Socialno-psihološki roman *Zoo* razkriva iskanje smisla človeškega življenja. Identiteta zasledovalca cilja pravzaprav ni pomembna, saj se slej ko prej slehernik znajde v vlogi zmedenega, nemočnega, nevednega človeka, ki si mora – zaradi smiselnosti svojega lastnega obstoja – poiskati smer svojega razvoja. Gotovo je še težje, če je ta človek star komaj sedemnajst let.

Zoo je roman, v katerem se prepletajo motivi prestopništva, ljubezni, odraščanja in smrti. Najstništvo je obdobje postavljanja meja in iskanja poti v odraslost. Kaj je smisel življenja? Kdaj je nekdo zaljubljen? Kaj je ljubezen? Kakšno vlogo igrajo starši pri odraščanju? Kaj, kje, kdaj ... Vprašanja, na katera si vsak človek – in globoko verjamemo, da je to njegova pravica – drugače odgovarja. Pr-

voosebna pripovedovalka Ruby ravno iz pričakovane subjektivnosti išče odgovore na vprašanja. Literarno delo popisuje sorazmerno kratek čas dogajanja, zato je intenzivnost in zgoščenost dogodkov razumljiva. Fabula ima jasno nakazane razplete vseh literarnih likov, odprto ostaja zgolj vprašanje smisla življenja. Za ta odgovor se mora potruditi vsak bralec sam.

Glavni literarni lik, najstnica Ruby, je gimnazijka, ki se rada sprehaja »po robu«. Po robu življenja namreč, saj malce eksperimentira z drogami in z adrenalin-skim načinom življenja. Sama je središče svojega sveta, ima največje probleme in predvsem želi s svojo zunanostjo zbuditi pozornost. Iz neodgovornega otročaja, ki se venomer pritožuje, se spremeni v razumevajočo, potrpežljivo in odgovorno mlado odraslo žensko. Sama bližina smrti ima pač tako močan vpliv, da se v njeni agoniji začne zavedati enkratnosti, neponovljivosti in dragocenosti človeškega življenja, tudi svojega. Ruby živi v enostarševski družini z mamo (kliče jo po imenu), bistveno bolj pa vpliva nanjo njen oče. Ruby malce skrene s poti, še ne preveč, zato v ključnem trenutku zmore toliko preudarka, da si postavi življenjski cilj. Brez cilja človek pač ne funkcionira, se zgubi. Ruby najraje obiskuje živalski vrt, v njem najde mir, še posebej je navezana na tigra Pana, s katerim se pogovarja. Pripoveduje mu o sebi, včasih ga želi zabavati, v njegovih očeh pa išče predvsem potrditev same sebe. Resnični živalski vrt preraste skozi književno delo v metaforo o življenju, kajti »svet ni zoo, ampak zaprti oddelek največje norišnice«. In v takšnih okoliščinah si mora mladostnik poiskati svoj košček sreče.

Dragica Haramija

BULLETIN JUGEND & LITERATUR 2005

Bilten *Jugend & Literatur*, strokovna revija s podnaslovom *Kritični magazin za otroške in mladinske medije, spodbujanje branja in bralno kulturo* izhaja v Nemčiji že od leta 1969. Izdaja ga Neuland – Verlagsgesellschaft mbH. Bilten je namenjen vzgojiteljem, staršem, bralcem, učiteljem, socialnim pedagogom, bibliotekarjem, knjigarjem, kritikom, študentom, založnikom, pisateljem, ilustratorjem in urednikom. Izhaja mesečno. V vsaki posamezni številki so informacije, kritike in strokovni prispevki na določeno temo. Na posamezne teme opozorijo že na naslovnica. Strokovni prispevki predstavljajo in kritično obravnavajo knjige in druge medije iz domače in mednarodne produkcije v povezavi s temo.

Osrednja tema prve številke z naslovom »Schnippschnapp. Körperkultur« je posvečena knjigam, ki mlade seznanjajo z aktualno problematiko, kako postati lepši in privlačnejši v skladu z današnjim lepotnim kanonom. Gre predvsem za poučne knjige, saj v mladinskem leposlovju sam izgled junaka ni glavnega pomena, razen v nekaterih trendovskih in problemskih knjigah. Raziskave so pokazale, da je preko 60% že 13 in 14-letnikov, ki niso zadovoljni s svojo težo, nosom, prsmi itd. K današnjemu idealnemu izgledu spodbujajo številni mediji, kot na primer TV oddaje »The Swan – Endlich schön!« (»Labod – Končno lep!«). Dejstvo je, da lepotne operacije že več kot trideset let niso domena le filmskih zvezd. Dejstvo je tudi to, da so ljudje prijetnega izgleda samozavestnejši in v družbi boljše sprejeti, zato tudi ni čisto nič narobe, če si posamezniki prizadevajo izboljšati svoj izgled. Na nemškem tržišču je kar nekaj knjig, ki mladim lahko odgovorijo na njihova vprašanja, povezana s to temo.

V drugi številki z naslovom »Harte Zeiten. Die Situation der KJL« je predsta-